

DEPRINDERI 2.0

hjarche@gmail.com

în limba română a acestui articol

Titlul original este : “Skills 2.0.

Web 2.0 gives learning professionals an aptitude adjustment”

și a apărut în Training & Development April 2008, pag. 22-24

Abstract:

Asemănat unei autostrăzi cu două sensuri, se poate spune că Web 2.0 este Internetul utilizat așa cum s-a dorit inițial să fie acesta - pentru partajarea informațiilor și colaborare. Instrumentele Web 2.0 se bazează pe conceptul de Internet ca și platformă și printre ele se numără blogurile, wiki-uri, podcast-uri, micro-blogging-ul, rețelele sociale și o suită de noi instrumente care apar de la o săptămână la alta. Pentru această discuție, să presupunem că Web 2.0 este un set tot mai mare de instrumente și procese care facilitează crearea de conținut digital, permițând utilizatorilor să colaboreze cu alții fără a necesita cunoștințe prealabile de programare.

Keywords: web 2.0, skills 2.0, open source

Harold JARCHE is an independent consultant residing in Atlantic Canada.

PROFESIONIȘTII ȘI COMUNITĂȚILE PE WEB

Internetul schimbă relațiile pe care le avem cu ierarhiile, instituțiile, sursele de acreditare și expertiză. Acum putem ocoli aceste structuri pentru a găsi ceea ce căutam și să intrăm în contact cu alții. De exemplu, ideea de expertiză se erodează în multe domenii. Medicii au tot mai mulți pacienți care au efectuat cercetări mult mai amănunțite în legătură cu boala lor. Pacienții devin co-manageri în sănătatea lor.

Este tot mai dificil să fi expert în mai mult decât un domeniu foarte restrâns pentru o scurtă perioadă de timp. Bloggerii pot afla rapid care sunt jurnaliștii profesioniști. Ca și furnizori de informații, putem fi comparați cu niște actori – reputația noastră depinde de calitatea ultimei reprezentatii. Putem fi considerați experți doar pentru un timp foarte scurt. Această eroziune a ideii de expertiză înseamnă că profesioniștii trebuie să învețe continuu la rândul lor și să urmărească fluxul de cunoștințe pertinente domeniilor lor.

Câteva comentarii ale lui David Williamson Shaffer, autorul cărții *Cum jocurile pe calculator pot ajuta copiii să învețe* (o carte care de fapt nu este adresată copiilor), sunt relevante în discuția despre profesionalism. Shaffer definește un profesionist ca fiind „oricare persoana a cărei activitate nu poate fi ușor standardizată și care acceptă provocările aduse nivelului său de expertiză.”

Datorită faptului că instrumentele Web 2.0, cărora li se alătură progresele în științele neurologice, se schimbă cu o asemenea rapiditate, marea parte a activităților de învățare nu este ușor de standardizat. Cel puțin informațiile valoroase, pentru care clienții și angajatorii sunt dispuși să plătească, corespund descrierii. Shaffer menționează și ideea de creativitate, o calitate care se dovedește necesară în munca non-standardizată, spunând că „Creativitatea este o conversație – o tensiune – între indivizi care soluționează probleme individuale și comunitatea profesională căreia îi aparțin.”

Acea conversație este o parte esențială a unui profesionist într-un proces continuu de învățare în zilele noastre. Nimeni nu poate ști totul dar poate contribui, și beneficia de pe urma cunoștințelor celorlalți prin participarea la diferite conversații online. Web 2.0 permite oricui să se implice în discuții profesionale, sau, dimpotrivă, îi poate izola pe cei care refuză.

Profesioniștii implicați în comunități de practică, sau cei care își extind constant oportunitățile de învățare, pot dispune de o spațiu mai mare de dezvoltare proximală (spațiu dintre nivelul curent de cunoștințe și nivelul potențial). Acești profesioniști sunt mai deschiși spre învățare și spre posibilitățile de extindere a cunoașterii lor. De exemplu, eu personal am cunoscut o explozie a cercului meu social, profesional de când am început să bloghez. Aceste conversații profesionale nu sunt întotdeauna posibile offline, în special dacă locuiești în afara unui centru urban important.

În ziua de astăzi, implicarea activă în învățarea informală, în mod special prin intermediul comunităților online, reprezintă cel mai important fel de a rămâne relevant într-un domeniu, din punct de vedere profesionist și creativ. Iar a fi relevant într-un domeniu ține din ce în ce mai mult de rețeaua socială pe care ți-o creezi și mai puțin decât cunoștințele propriu-zise în acel domeniu.

OPEN SOURCE

Să aruncăm o privire la progresele înregistrate de soft-urile de tipul sursă deschisă (open source) în ultimii ani. Putem observa că dominația softurilor brevete scade simțitor, în ciuda succesului de care se bucură un număr de furnizori importanți. În momentul de față, există o atitudine favorabilă față de softurile de tipul sursă deschisă cum sunt Firefox sau Wikipedia ca și soluții viabile. De asemenea, suntem martorii subminării sistemelor de softurilor instituționale de către aplicațiile web „quick and dirty” (rapid și prost – adică, o soluție imperfectă care maschează sau rezolvă temporar o problemă în programare), precum telefonie IP gratis, blogurile gratis, etichetarea (tagging) ca propriul web semantic, și o multitudine de rețele sociale, care pot fi create în câteva minute.

GÂNDIREA CRITICĂ

Parte integrantă a gândirii critice este interogarea presupunerilor înrădăcinate, inclusiv ale noastre.

Există câteva instrumente Web 2.0 (vezi fig. 1) care pot contribui la dezvoltarea gândirii critice în cele patru nivele ale:

- observării și studierii domeniilor noastre;
- participării în comunități profesionale;
- construirii de opinii experimentale; și
- contestarea și evaluarea ideilor

sursa: Dave Pollard,
blogs.salon.com/0002007

Și nu doar soft-urile de tipul sursă deschisă vor conduce la modificarea instituțiilor noastre ci mai degrabă conștientizarea faptului că utilizatorii dețin acum mijloacele de generare a cunoașterii și instrumentele necesare pentru partajarea acesteia. În economia cunoașterii, individul este generatorul cunoașterii iar relațiile reprezintă moneda de schimb. Devine din ce în ce mai ușoară stabilirea unor sisteme alternative dacă știi cum să te conectezi și să obții rezultate.

Democrația este subversivă, la fel este și Web 2.0. Într-o societate globală inter-conectată, toți utilizatorii implică propria rețea într-un angajament. Iar, pentru a învăța, nu mai este necesară înrolarea într-un sistem educațional, organizat; pur și simplu, se pot conecta rețelele la acesta. Cât de relevant este un sistem educațional care nu permite participanților să își conecteze rețelele personale, profesionale sau vocaționale la acesta?

Facilitarea învățării nu mai înseamnă doar diseminarea unui conținut relevant, dacă a însemnat vreodată acest lucru. Facilitarea învățării înseamnă ca și cei care predau să învețe, să împărtășească cunoștințele iar apoi să îi lase pe studenți să fie actorii principali. Într-un sistem de învățare bidimensional, există mai puțini experți și mai multe persoane dispuse să învețe pe

cărări care s-ar putea întâlni. prin practică, puteți deveni un ghid care a parcurs deja o cărare anume. Pe măsură ce domeniile de practică și cunoaștere se extind, provocarea adresată profesioniștilor în educație va fi aceea de a-și schimba setarea instrumentelor din normativă în favorizantă.

INSTRUMENTE

Domeniile de cunoaștere sunt în plină expansiune, instrumente noi sunt aplicate în mod constant și un miliard de oameni sunt conectați prin intermediul Internetului. Bloggingul se remarcă, însă, fiind omniprezent, în special când vine vorba de dezvoltare personală și profesională. Diferite tipuri de blog includ text, video, audio, dar toate blogurile sunt simple, oferind utilizatorilor posibilitatea de a se exprima și facilitează conversația.

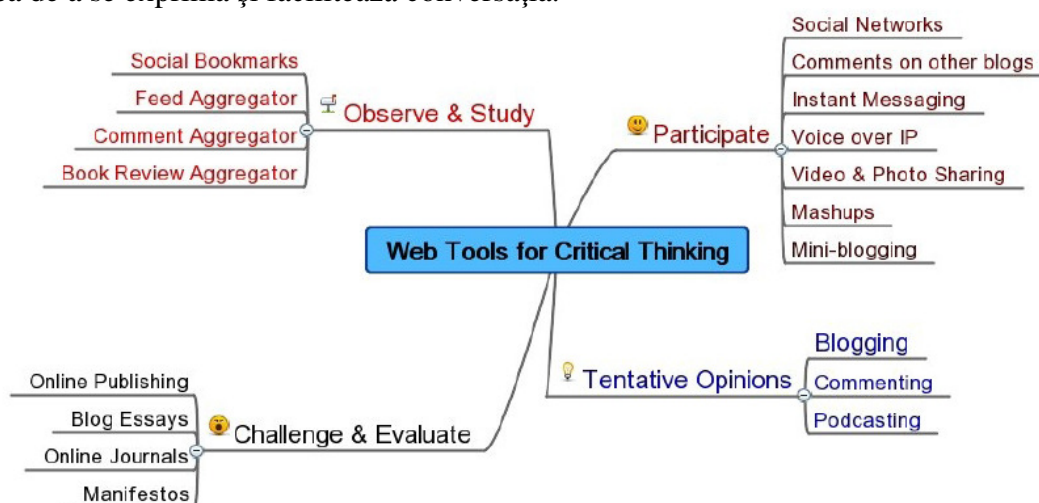

Figura 1 Instrumente web pentru gândirea critică

Gândiți-vă la blog ca și la un jurnal profesional, unde vă faceți cunoscute opiniile și lansați întrebări către ceilalți profesioniști. Fiecare blog are un ID unic, numit permalink, care poate fi indexat de ceilalți. Postările pe un blog nu trebuie să fie eseuri perfecte. Postările pe un blog vă pot ajuta să înțelegeți propriul proces de învățare. Comentariile pot fi lăsate pe blogul autorului sau pot fi discutate în propriul blog și apoi conectate printr-o hiperlegătură cu celălalt blog, dând astfel naștere unei rețele de conversații în jurul unei probleme sau teme.

DEPRINDERI

FLUXURILE DE INFORMAȚIE

Imaginați-vă cum ar fi să intrați la o petrecere care a început deja de câteva ore și să luați parte la conversație. Blogurile funcționează în acest fel, și diferite persoane participă la conversație la anumite intervale. Putem monitoriza mai multe blorguri fără a fi obligați să citim toate postările. Astfel vă puteți forma o idee generală și să interveniți în discuție atunci când apare un subiect interesant.

Pentru a folosi blogurile ca instrumente de învățare, trebuie să interveniți și să vă lăsați purtați de curent pentru un timp. A înțelege ce motivează postările, precum și discuțiile în jurul acestora furnizează contextul necesar.

Învățarea cu ajutorul blogurilor nu se limitează doar la a afla informații utile, ci presupune un angajament față de diferitele subiecte care circulă, câteodată în convergență, alteori în divergență.

Urmărirea acestor fluxuri de informații este o deprindere care se formează cu timpul. Este o deprindere de meta-învățare în această eră a Internetului care merită dezvoltată. Participarea la discuție este primul pas.

Folosind blogul ca și punct de plecare, există anumite deprinderi indispensabile pentru profesioniștii în educație care la rândul lor învață.

Atitudine: Acceptarea realității că nu vom cunoaște niciodată totul, dar că alții ne pot ajuta, este primul pas în a deveni un profesionist în permanentă perfecționare. Aceasta implică acceptarea unei lumi în mișcare și a faptului că cunoașterea nu este nici constantă, nici fixă.

În loc de a încerca să cunoaștem totul în domeniul nostru, ar trebui să aflăm cine sunt acei utilizatori cu care trebuie să ne conectăm. Rețeaua devine crucială. Aceasta presupune o atitudine de deschidere și colaborare cu ceilalți în călătoria cunoașterii. Renunțarea la control ar fi primul pas în această călătorie.

Până și faptul de a citi un text pe web este diferit de a citi același text listat. Digital avem oportunitatea de aborda autorii și de a ne face cunoscute opiniile, fie prin comentarii sau conectarea la textul original prin intermediul propriului blog.

Un blog reprezintă o prezență permanentă pe Internet, devenind punctul de plecare pentru discuții profesionale mai serioase. De asemenea, un blog obișnuiește utilizatorul la critică, deci o atitudine deschisă spre învățare este esențială.

Procesul de învățare: Profesioniștii care se află într-un proces constant de perfecționare nu se mai pot baza pe realizările din trecut în timp ce domeniul de specialitate se află în permanentă schimbare și creștere. Acești trebuie să testeze instrumentele Web 2.0 pentru a dezvolta procesele optime în sprijinul organizațiilor lor. Dacă acești profesioniști nu oferă un exemplu de învățare online, atunci cine?

Etalarea propriului proces de învățare în public sau pe intranet demonstrează că sunteți dispuși să învățați de la alții. Pe măsură ce noi instrumente sunt introduse, profesioniștii în constantă perfecționare ar trebui să fie primii care le adoptă și le testează. Ne aflăm în momentul în care teoria trebuie pusă în practică.

Colaborarea: Împărtășind și expunându-și realizările pe Internet, profesioniștii în proces constant de perfecționare pot lua legătura cu comunități de practică și să fie evaluați în mod informal de către egalii lor. De unii singuri nu putem rămâne la curent cu tehnologia, neuroștiința sau pedagogia.

Cu ajutorul blogului și a altor metode de colaborare, oricare dintre noi poate deveni un nod participator în diferite comunități de practică. Întregul devine mai mult decât suma părților sale, și a ști la cine să apelezi devine mai important decât a avea răspunsul potrivit. Dar toți suntem oameni și relaționăm la un nivel uman ceea ce înseamnă că, în primul rând, trebuie să ajungem să cunoaștem celelalte persoane, să stabilim un grad de încredere înainte de a ajunge să facem cu adevărat schimb de informații. Colaborarea funcționează în ambele sensuri iar un blog poate reprezenta un punct de pornire.

CONECTARE, SCHIMB, CONTRIBUȚIE

În majoritatea locurilor de muncă, puteți să vă conectați cu aproape oricine. Fiecare dintre noi poate contribui la rețea. Pe cine cunoști devine la fel de important ca și ce cunoști. Conversațiile ajută oamenii creeze sens iar calitatea conversațiilor noastre este afectată de calitatea rețelelor.

Dacă limităm conversațiile doar la cei din biroul nostru, pierderea este a noastră. Persoanele cu rețele mai extinse și variate pot avea avantaje mai mari ca profesioniști în permanentă perfecționare. Acest flux constant și generator de sens prin intermediul conversațiilor în rețea, la locul de muncă face ca ideea de învățare ca eveniment fix într-un loc anume să fie depășită.